

انواع خطاها و لیست خطاهایی که باید گزارش شوند

معرفی دستورالعمل :

مراقبت های سلامت به طور غیر قابل اجتنابی با افزایش بروز خطر برای ایمنی بیمار و تهدید سلامت وی همراه است . در رویکرد سیستمیک و با عنایت به این موضوع که انسان امکان انجام خطا دارد ، نحوه طراحی ، سیستم ، شرایط آن و نحوه پاسخ دهی سیستم به نواقص و شکست ها تعیین کننده نتیجه نهایی یک خطا بر روی سلامت بیمار ، است . ارزیابی حوادث نه برای پیدا کردن مقصر ، اعمال تنبیه و سرزنش بلکه امکان یادگیری ، تشخیص و درمان یک مشکل عمده را در طراحی و کارکرد سیستم سلامت ، به ما نشان می دهد ، لذا در راستای افزایش ایمنی و ارتقاء سلامت بیمار ، وجود دستورالعمل مشخص در ارتباط با تحلیل و شیوه گزارش دهی اختیاری / اجباری خطاها ضروری می باشد .

خطای پزشکی :

خطاها یا اشتباهاتی که توسط گروه پزشکی رخ می دهد و می توانند منجر به وارد آمدن آسیب به بیمار گردند . این خطاها شامل اشتباهات تشخیصی ، اشتباهات در تجویز دارو ، روش های درمانی ، اشتباه در پروسیجر جراحی ، اشتباه در تفسیر تست های پاراکلینیک و می باشند .

تقسیم بندی خطاهای درمانی از نظر پیامد :

۱. نزدیک به خطا یا NEAR MISS : اشتباه یا رویداد ناگواری که توانایی بالقوه ایجاد حادثه یا اتفاق ناخواسته را دارد اما به علت شانس و یا توقف جریان روی نداده است .

۲. رویداد ناگوار : صدمه مرتبط به سیر درمان است و مغایر با عوارض ناشی از بیماری است .

۳. حوادث ناخواسته / فاجعه آمیز یا NEVER EVENT : مواردی که هرگز نباید اتفاق بیفتد شامل ۲۸ خطای پزشکی است که اکثر آنها در مراکز بهداشتی درمانی اتفاق می افتد و بقیه ممکن است در منزل یا هر محل دیگری حادث شود .

سیستم های گزارش دهی خطا :

۱. سیستم های گزارش دهی اجباری : بیشتر برای خطاهایی که منجر به آسیب جدی شده اند به کار می رود (وقایع ناخواسته ۲۸ گانه)
۲. سیستم های گزارش دهی اختیاری : برای شناسایی خطاهایی که به آسیب جدی منجر نشده اند (حوادث بدون عارضه و نزدیک به خطا) به کار می روند .

فرایند گزارش دهی خطاهای اختیاری :

اگر در بخشی خطایی رخ دهد که جزء لیست خطاهایی که باید گزارش شوند باشد ابتدا شرح خطا توسط فردی که خطا را مشاهده نموده به صورت سیستمی در فرم گزارش خطا ثبت و از طریق سایت بیمارستان به کارشناس هماهنگ کننده ایمنی بیمار ارسال می نماید ، کارشناس ایمنی بیمار گزارش را رویت و با مسئول بخشی که در آن خطا رخ داده مذاکره می کند . مسئول بخش نیز شرح خطای رخ داده را با پرسنل بخش بررسی و علل بروز خطا را خارج و نتایج را تجزیه تحلیل و اقدام اصلاحی مورد نیاز را ثبت مینماید و به صورت

انواع خطاها و لیست خطاهایی که باید گزارش شوند

کتبی به واحد ایمنی ارسال می نمایند . (مصوبات با تایید مسئول ایمنی به کارکنان جهت پیشگیری از تکرار خطا داده می شود و بر اجرای آن توسط مسئول بخش و کارشناس ایمنی نظارت می شود) . (فولدر اطلاع رسانی - ایمنی بیمار - مدیریت خطا)

فرایند گزارش دهی خطاهای اجباری :

خطاهای پزشکی شامل ۲۸ مورد ، پیرامون وقایع مرتبط با اعمال جراحی ، تجهیزات پزشکی ، مراقبت بیمار، مدیریت مراقبتی بیمار ، محیط درمانی و وقایع جنایی است ، که به هیچ وجه نباید در مراکز درمانی اتفاق بیفتد . اگر در مرکز یکی از این موارد اتفاق افتاد باید طبق فلوچارت گزارش فوری درون بیمارستانی وقایع ناخواسته (فولدر اطلاع رسانی - ایمنی بیمار - وقایع ناخواسته) اقدام گردد .

خطاهای پزشکی انواع مختلفی دارند . برخی از شایعترین آن شامل :

خطای دارویی	داروی اشتباه	دوز اشتباه	اشتباه در زمان تجویز	اشتباه در راه تجویز	از قلم افتادن دارو
	اشتباه در سرعت انفوزیون	استفاده از حلال نامناسب	عدم توجه به عوارض و واکنش های دارویی	شناسایی اشتباه بیمار	عدم توجه به تداخلات دارویی
	تکرار داروی تجویز شده	ثبت اشتباه دارو	فراموشی زمان دارو	داروی تاریخ گذشته	حذف دارو
خطای آزمایشگاهی	اشتباه در ثبت شماره پرونده	اشتباه در ثبت مشخصات بیمار	ارسال نمونه از بیمار اشتباه	عدم تطبیق مشخصات برچسب نمونه ارسالی	اشتباه در پذیرش نوع آزمایش
	عدم رعایت شرایط نمونه گیری	اشتباه در جواب دهی آزمایشات	تاخیر در جواب دهی	گم شدن / ریختن نمونه در آزمایشگاه	عدم گزارش به موقع مقادیر بحرانی
	خطا در ثبت نام / شماره پرونده بیمار	ارسال نمونه با نام اشتباه	خطا در ریختن / حمل نمونه	گم شدن نمونه	
خطای درمانی	تاخیر در جواب دهی	انجام جراحی بر روی بیمار اشتباه	انجام پروسیجر بر روی بیمار اشتباه	تشخیص / رپورت اشتباه	سایر موارد
	انجام جراحی در موضع یا عضو اشتباه	جا ماندن اشیاء خارجی در بدن بیمار	تشخیص اشتباه	اشتباه در انجام پروسیجر درمانی	لوله گذاری سخت داخل نای
	انجام عمل غیر ضروری			خطا در انجام بیهوشی عمومی یا موضعی	انجام پروسیجر اشتباه روی بیمار اشتباه
خطای رادیولوژی / سونوگرافی	گرفتن گرافی از موضع اشتباه	گرفتن گرافی از بیمار اشتباه	دادن جواب / کلیشه / CD اشتباه به بیمار	ثبت اشتباه نام بیمار بر روی کلیشه / CD	تجویز داروی حاجب اشتباه به بیمار
	عدم انجام مراقبت ها و آمادگی های قبل از انجام گرافی	عدم گزارش به موقع موارد بحرانی	خطا در انجام گرافی که منجر به انجام گرافی مجدد از بیمار شود	تاخیر در گزارش دهی گرافی و سونوگرافی ها	خطا در تشخیص به علت قدیمی بودن دستگاه
	انجام سونوگرافی از بیمار اشتباه	انجام سونوگرافی اشتباه از بیمار	گزارش / تشخیص اشتباه	خطا در آمادگی های قبل از انجام	خطا در ثبت نوع سونوگرافی در HIS

انواع خطاها و لیست خطاهایی که باید گزارش شوند

	سونوگرافی				
خطای داروخانه	تحویل داروی اشتباه / دارو بدون برچسب	تحویل داروی تاریخ گذشته / فاسد	تحویل تجهیزات اشتباه / تاریخ گذشته	حذف داروی درخواست شده	خطا در ثبت دارو / تجهیزات
خطای مراقبتی و بالینی	سقوط بیمار و قصور در ثبت	عدم توجه به زخم بستر و هر گونه کوفتگی و زخم در بدو پذیرش / طول بستری بیمار	قصور در توجه به تغییرات بیمار و گزارش آن به پزشک	انجام فعالیت های مراقبتی و تشخیصی خارج از شرح وظایف تعیین شده	جدی تلقی نشدن شکایت بیمار از درد و پیگیری در جهت اطمینان از رفع درد
	عدم کنترل فشارخون در بیماران دریافت کننده داروی خاصی / خون و فرآورده های خونی طبق دستورالعمل مربوطه	عدم دقت به حساسیت چسب لوکوپلاست در برخی از بیماران		سلولیت شدن محل آنژیوکت	
	پنوموتوراکس در اثر بی احتیاطی گروه درمانی	عدم توجه به خونریزی به دنبال جدا شدن آنژیوکت و		عدم مهارت مناسب در CPR	سایر موارد